

NIEUWSBRIEF – Oktober 2023

Boomkikker (juveniel) op Bosmans Brook

Beste natuurvrienden,

Via deze nieuwsbrief houden we jullie op de hoogte van het 'wel en wee' van de stichting, zaken van de bestuurstafel, onze projecten, het beheer van de terreinen, nieuwe gezichten die we mogen verwelkomen bij 't werk in het veld. Kortom: we hopen weer wat wetenswaardigheden te hebben verzameld voor jullie en ook de mooie dingen te tonen die we aantreffen in het veld..

1. Zestig jarig bestaan

In mei van dit jaar was het 60 jaar geleden dat de oprichtingsvergadering van onze stichting werd gehouden. De feitelijke initiatiefnemer, oprichter en eerste voorzitter van de G. A. van der Lugt Stichting is **jonkheer Menno Victor Beelaerts van Blokland**. Van der Lugt was zelf nog bij aanwezig bij de oprichting. Hij overleed drie jaar later in 1966 op 87-jarige leeftijd en liet een belangrijk deel van zijn nalatenschap na aan de stichting die zijn naam droeg.

G.A. van der Lugt

Jhr. M.V. Beelaerts van Blokland

De oprichtingsvergadering

Van der Lugt, zelf afkomstig uit de Liemers, hield van de Achterhoek in al zijn facetten: de mens, zijn historie, zijn taal, zijn cultuur en natuur. Zijn grote liefde voor de natuur komt tot uitdrukking in zijn opvatting: "Ook kleine stukjes bijzondere natuur mogen niet verloren gaan. Ook voor deze percelen is het de moeite waard dat "iemand" er zorg voor draagt". Uit deze opvatting is ons motto "**Oog voor detail**" voortgekomen.

Viering jubileum in Gelselaar

Omdat de oorspronkelijke datum (in mei) wat ongelukkig viel hebben we besloten om het jubileum met onze vrijwilligers te vieren in september. Ook de partners waren van harte welkom. En waar kun je dat beter doen dan in het dorp waar Vd Lugt zelf jarenlang gewoond en gewerkt heeft. De eigenaren van **Café Florijn** wilden ons graag ontvangen. Rond de 50 personen hadden daar een gezellige middag met "een hapje" en een drankje. Het hapjesbuffet was samengesteld door **Mw. Rita Bakker**. Mooi opgemaakt en zeer smakelijk.

Als grote verrassing bood **Willem Ebbers** namens de vrijwilligers een cheque aan ter waarde van € 1000 ! Dat geld is bedoeld voor de aanschaf van een zgn., wringhek, te maken door **Frank Diekman** uit Lievelede.

Gezellig bijkletsen

Hapjes buffet was prima verzorgd

Vz. Leo Molenbroek neemt de cheque van Willem in ontvangst

€ € € € 😊 !

Zo gaat t nieuwe hek worden

De werkploeg D'N Leeg'n Könningstool op de locatie waar het hek zal worden geplaatst.

En het ijzer moet gesmeed worden als het heet is: met een grote werkploeg is de ingang van het terrein inmiddels opgeruimd, verbreed en gereed gemaakt voor plaatsing van het hek.

2. Van de bestuursstafel

Geen ontwikkelingen in de samenstelling van het bestuur of grote bestuurlijke ontwikkelingen. Er wordt momenteel hard gewerkt aan een nieuwe versie van ons **Beleidsplan 2024-2028**. Als ANBI-organisatie zijn we verplicht om zo'n beleidsplan te hebben en ook te publiceren op onze website. Uiteraard informeren we jullie als dat plan het levenslicht ziet.

Bij deze ook nog een oproep aan onze vrijwilligers en overige belangstellenden: lijkt het je leuk om je als bestuurslid, werk-coördinator etc. in te zetten voor onze stichting: schroom niet en meld je aan. Zegt het voort, zegt het voort ... !

3. Vrijwilligers: nieuwe gezichten

Hoewel er door 'natuurlijk' verloop vrijwilligers, soms helaas noodgedwongen, moeten stoppen met het (soms toch wel zware) werk in veld, kunnen we toch ook weer nieuwe 'aanwas' melden. Het gaat dus goed met de vrijwilligersgroep. Dit keer komt de aanwas uit Aalten en Varsseveld. Twee dorpen waar vandaan we nog niet eerder vrijwilligers mochten verwelkomen. Hopelijk zijn nu de eerste schapen over de dam en volgen er meer.

Erik Koning, Aalten

Eind vorig jaar heb ik me aangemeld bij de Van der Lugt Stichting. Intussen heb ik al veel mensen binnen de stichting ontmoet, maar ik zal me toch nog even voorstellen.

Mijn naam is **Erik Koning**, 69 jaar oud en geboren in Vorden. Na de middelbare school heb ik levensmiddelenchemie gestudeerd aan de Landbouwuniversiteit in Wageningen. Vervolgens ben ik als leraar scheikunde aan de slag gegaan bij Schaersvoorde in Aalten, waar ik sinds 1980 ook woon.

Na een deeltijdstudie economie te hebben gevolgd heb ik ook in dat vak lesgegeven. Vanaf 1993 heb ik deel uitgemaakt van de schoolleiding en ben geëindigd als directeur financiën en beheer.

Ik ben getrouwd met Diesje en heb 2 zoons, 2 schoondochters en 5 kleinkinderen. Op 2 van deze kleinkinderen (uit Winterswijk) passen we vrijdags met veel plezier op. De andere 3 wonen jammer genoeg wat verder weg, in Hillegom.

In de periode 2006 tot 2017 ben ik enkele keren behandeld voor een tumor aan mijn tong, waarbij de laatste ingreep nogal ingrijpend was. Gevolg daarvan is dat ik nu wat minder duidelijk spreek. In 2018 ben ik met pensioen gegaan. Thuis werk ik graag in de tuin en ook in de tijd dat ik nog werkte had ik al het idee om na mijn pensionering "wat te gaan doen" in de natuur, lekker buiten. Ik had nog geen organisatie gevonden waar ik regelmatig aan de slag

kon, totdat mijn zus Lidy aan het begin van dit jaar vertelde dat ze begonnen was bij de Van der Lugt Stichting. Of dat ook niet iets voor mij was..... Ik heb me aangemeld en doe sinds die tijd met veel plezier mee.

Harry Breuker, Varsseveld

Mijn naam is **Harry Breuker**, ben 67 jaar, geboren en getogen in Winterswijk. Getrouwd met Wilma ook geboren en getogen in Winterswijk vlak naast de Horstermaat. 43 jaar geleden ben ik door mijn werk in Varsseveld beland, waar ik nu nog steeds woon. Heb één dochter, één zoon en 2 kleindochters.

Ben 38 jaar werkzaam geweest bij Lovink Technocast in Terborg in diverse functies, maar de laatste 2 decennia als team leader warehouse & shipping.

Ben in mijn vrijetijd altijd een verenigingsman geweest die meer deed dan sporten alleen. Heb jaren gevoetbald en getennist. Nu ben ik nog een fanatiek dynamic-tennisser en actief bij sportclub Varsseveld. Verder wandel en fiets ik veel in de natuur.

De natuur, met name in de Achterhoek heeft altijd mijn interesse gehad. De bossen achter Obelink waren het speelterrein in mijn jeugd. Later heb ik mijn natuurkennis vergroot bij het Nivon. Waar we met ons gezin vaak vakantie vierden in de natuurvriendenhuizen van het Nivon. Heb jaren in het Gelders bestuur van het Nivon gezeten. Mooie herinneringen heb ik aan de begin jaren van de Gelderse Poort. Later nog enkele natuur cursussen gevolgd bij de IVN en veel van hun activiteiten bezocht.

Nu ik geniet van de AOW, was ik op zoek naar een passende invulling van mijn tijd, iets anders dan waar ik telkens voor gevraagd werd (wil geen vaste verplichtingen meer). Ik had al een paar keer mee gedaan aan de natuurwerkdag in het Vragenderveen. Toen ik begin dit jaar een pagina groot artikel over de Van der Lugt Stichting in de krant tegenkwam, heb ik mij aangemeld. Inmiddels al meerdere keren geholpen op diverse locaties en de werkzaamheden en de sfeer bevalen mij prima. Zal het werk wel met een voldoende

hebben gedaan, want in ben al volledig in de Van der Lugt kledij gestoken.

4. Nieuwe percelen natuur in Ratum

Mooi nieuws uit de regio Winterswijk, in het bijzonder uit de buurtschap Ratum. Iemand die op dit moment nog anoniem wenst te blijven is voornemens om zijn natuurpercelen, grofweg 2 ha., aan ons na te laten. De huidige eigenaar beheert zijn terrein zelf al vele jaren en omdat hij toch wat op leeftijd komt zocht hij voor de langere termijn een organisatie die het beheer en onderhoud vanuit zijn filosofie zou willen uitvoeren. We zijn als bestuur zeer vereerd dat hij bij deze zoektocht bij onze stichting is uitgekomen. Inmiddels hebben we al een aantal goede gesprekken gevoerd en dat heeft geleid tot een wederzijds vertrouwen. Er moet nog het e.e.a. aan papierwerk geregeld worden maar als bestuur hebben we zodanig veel vertrouwen in een positieve uitkomst van het proces dat we met de huidige eigenaar overeengekomen zijn om het natuurperceel met ingang van komende winter al te gaan beheren.

Het perceel bestaat uit delen ruig grasland, een poel en wat bosjes. Als eerste gaan we de komende winterperiode aan de slag om het perceel te ontsluiten. Daarvoor gaan we een nieuw toegangspad maken voor de aan- en afvoer van gereedschappen en materialen. De eerste werkzaamheden komende winter zullen bestaan uit het verwijderen van ongewenste soorten als Amerik. Vogelkers, Ratelpopulier etc.

Verder staat er op het perceel nog een woning waarover we ook met de huidige eigenaar/bewoner in gesprek zijn. Daarover hopen we in een volgende nieuwsbrief nog meer informatie te kunnen geven.

We zijn als bestuur heel erg ingenomen met deze nieuwe percelen die ons in goed vertrouwen worden overgedragen. Met z'n allen gaan we er voor zorgen dat vertrouwen niet te beschamen.

5. Percelen Fam. De Vries-Brinkhuis in Eibergen

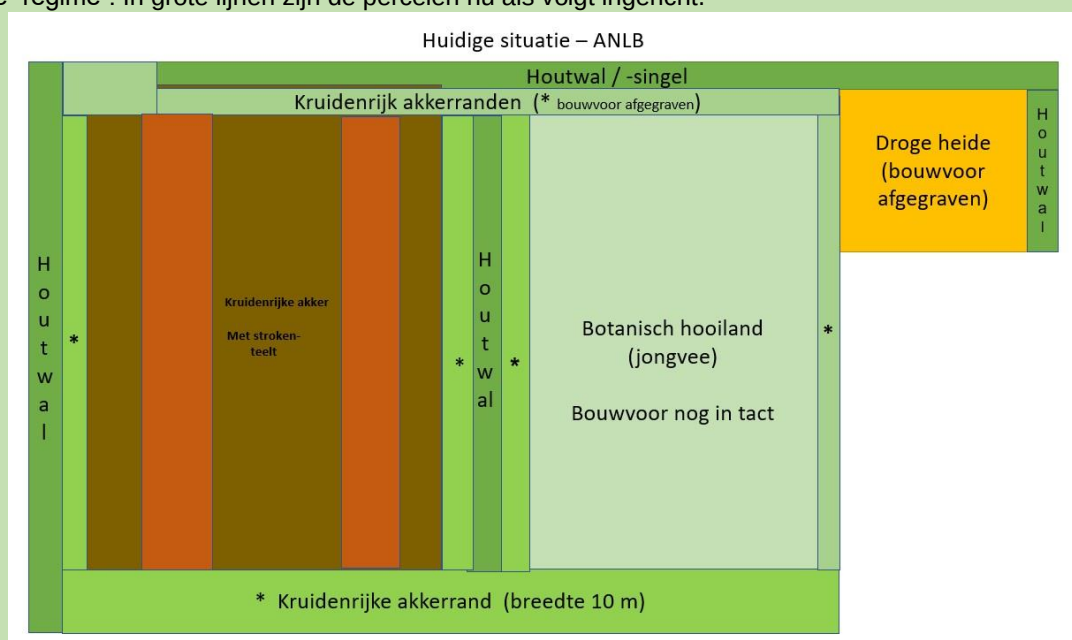
In de vorige nieuwsbrief hebben **dhr. en ww. De Vries -Brinkhuis** uit Eibergen zich voorgesteld. Zij hebben onze stichting opgenomen in hun testament voor het toekomstige beheer en onderhoud van hun 9 ha percelen landbouwgrond."

Met hen en de provincie Gelderland zijn we een proces opgestart om te onderzoeken of het mogelijk is deze percelen om te zetten van landbouwgrond naar nieuwe natuur. De gronden zouden (bij een positieve uitkomst van het proces) dan vallen binnen de grenzen van het Gelders Natuur Netwerk en dus ook als zodanig beschermd worden. De afwaardering van de gronden en inrichting van de nieuwe natuur zouden dan gesubsidieerd kunnen worden. Op basis van de uitkomsten van een aantal onderzoeken (omgevingsfactoren, historisch materiaal, hydrologie, biochemisch bodemonderzoek) stelt de provincie dan vast welk type natuur op deze percelen goed tot z'n recht zou komen en welke maatregelen daarvoor dan genomen moeten worden.

Inmiddels zijn de eerste resultaten van het onderzoek binnen. Voorlopige conclusie van de ecologen van de provincie is dat de inrichting van nieuwe natuur op deze locatie uitsluitend gericht zou moeten zijn op het natuurtipe "**natte heide**".

Consequentie van die keuze is ook dat het perceel afgegraven i.c. verschraald zou moeten worden. Alternatieven werden niet aangeboden, dus het was 'slikken of stikken'. Dhr. en mw. De Vries-Brinkhuis konden zich niet vinden in dat toekomstperspectief voor hun percelen en hebben besloten het proces met de provincie stop te zetten. Als bestuur vinden we het enerzijds jammer dat de percelen nu buiten het GGN blijven, aan de andere kant hebben we zeker begrip voor de keuze die de huidige eigenaren maken, mede gezien de enorme energie die is gestoken in de huidige inrichting.

De percelen (akker met strokenteelt, houtwallen, botanisch hooiland, blijven nu dus landbouwgrond onder het ANLB subsidie "regime". In grote lijnen zijn de percelen nu als volgt ingericht.

6. Sleepzeilen bij graslandbeheer

We hebben nogal wat terreintjes waar we (zeker na een lange regenperiode) niet met de tractor op kunnen rijden zonder het terrein door insporing kapot te maken. Maaien gaat dan prima met onze kleine maaitrekker maar het afvoeren moet dan veelal met kruiwagens en dat gaat moeizaam, kost veel tijd en inspanning.

Via via kregen we een tip dat werken met sleepzeilen goede resultaten opleverde en dat vrijwilligers er enthousiast over waren. Dat leek ons ook wel wat. Zo gezegd zo gedaan: **Jan Lammers** heeft een paar kleinschalige prototypes gemaakt die we uitgetest hebben op ons terrein bij Zieuwent. De resultaten waren zeer bemoedigend. Met een sleepzeil kun je in één keer het volume van een 4 / 5 -tal kruiwagens vervoeren. De inspanningen vallen mee en de ondergrond wordt nauwelijks belast. In ieder geval veel minder dan vaak heen en weer lopen met kruiwagens.

Zeilmakerij Peppelman in Zelhem kreeg opdracht om twee exemplaren sleepzeilen te maken van zwaar zeil dat minder hard zou slijten dan onze prototypes. Daarna heeft **Egbert Olthoff** de zeilen voorzien van een balk met touwen en handvaten. De zeilen worden geladen dubbel geslagen zodat er niets af kan vallen onderweg. Daarna heb je alleen nog een paar "werkpaarden" nodig die het sleepwerk verrichten. Gelukkig hebben we er daarvan een flink aantal rondlopen !

Leeg zeil

Het zeil beladen

Dubbel gevouwen

Onze trekpaarden

7. Natuurkwaliteit Horstermaat - KNNV Flora inventarisatie

Terrein **de Horstermaat** in de Brinkheurne is een aantal jaren geleden (2016) in het kader van een verschrallingsproject afgegraven. Sindsdien proberen we het verschrallingsproces voort te zetten door het jaarlijks te maaien en het maaisel af te voeren. Het natuurtype dat we op dit perceel gerealiseerd hebben is **Kruiden en Faunarijk Grasland**

Kruiden- en faunarijk grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur (ruigte en plaatselijk struweel, hogere en lage vegetatie) en een kruidenrijke graslandbegroeiing die rijk is aan kleine fauna. Gradiënten binnen (grond)waterpeil en voedselrijkdom zorgen voor diverse vegetatietypen. Dit natuurtype is van belang voor vlinders en andere insecten, vogels en kleine zoogdieren. Vooral vlinders komen er erg veel voor

Na een aantal jaren dit beleid uitgevoerd te hebben wilden we wel eens weten of er biologische kwaliteit aantoonbaar is uit de voorkomende florasoorten, m.a.w.: werpt het verschrallen z'n vruchten af of moeten we het beheer gaan bijstellen. We vonden een drietal floristen van de **KNNV Afd. Oost Achterhoek** bereid om een flora inventarisatie uit te voeren.

Thea Croese, Fred Bos en Louis Jan Vd Berg, alle drie ervaren floristen / vegetatiedeskundigen van de KNNV Plantenwerkgroep, Afd. Oost Achterhoek, hebben de klus eind juli voor hun rekening genomen. Het resultaat was een lijst van 180 plantensoorten, w.o. een paar leuke soorten als Kleine zonnedauw, Stekelbrem en Kale jonker.

De Horstermaat heeft zwaar te lijden van opslagdruk van houtige gewassen als Wilg en Els. Een aantal van 180 soorten planten lijkt wel veel maar duidelijk werd wel dat het terrein nog niet in voldoende mate voldoet aan de kwalitatieve eisen voor planten die op dit natuurstype voor zouden moeten komen, de zgn. **kwalificerende florasoorten**. Binnenkort gaat de Beheercie. van onze stichting zich buigen over te nemen maatregelen. Eén van de maatregelen die we mogelijk gaan nemen is het vaker maaien van de elzen-opslag. Komend voorjaar gaan we dat doen door een paar keer met de zeis door het terrein te gaan om gericht de houtige opslag te maaien zodat we voorkomen dat het andere soorten verdrukt. We willen de **KNNV** en speciaal de 3 floristen danken voor hun inzet. Hopelijk kunnen we de komende jaren nog wat vaker van hun kennis gebruik maken.

Wie meer wil weten over het natuurstype dat we op de Horstermaat hebben of over andere natuur- en landschapstypen kan z'n hart ophalen op de volgende site <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/>

8. Beheer terreinen

Voor de natuur(liefhebber) was (is) het een prachtige (na)zomer geweest. Veel regen, volle poelen en een explosieve groei van vele gewassen en struiken. Ook bomen die veel geleden hebben onder de jaren van droogte konden weer even op adem komen. Het grondwaterpeil is momenteel weer redelijk op orde. Amfibieën, en insecten die voor de voortplanting afhankelijk zijn van water profiteerden ook van deze omstandigheden. Op Bosmans Brook zagen we een grote uitbreiding van de populatie **boomkikkers**.

Het groeizame weer betekent echter ook dat we veel extra werk hebben met het maaien van de terreinen. Ons onvolprezen maaitrekkertje maakt overuren. En ook de waadpakken konden weer eens uit de kast. De laatste jaren reden we met de maaitrekker door drooggevalen poelen, nu moet er weer met waadpak en zeis gewerkt worden. Gelukkig hebben we daar ook enthousiastelingen voor.

Jan Cees

Klaas-Jan

Erik

Natte boel op de Horstermaat (eind augustus)

Maaisel opladen Bosmans Brook

9. Italiaanse meertjes

Op ons terrein Italiaanse meertjes, op de erfgrens met de buren, de **HV De Karper** uit Winterswijk, constateerden we de illegale dump van een flinke hoeveelheid puin.

We spraken in eerste instantie onze buren van de **HV De Karper** er op aan maar die bleken gelukkig ter goeder trouw te zijn. Wij beschouwen deze dump als een milieudelict en hebben bij de gemeente Winterswijk dan ook een formeel handhavingsverzoek ingediend. Inmiddels is dit verzoek door de gemeente ontvankelijk verklaard en er zal dus (is ons verzekerd) worden opgetreden tegen de (bij ons nog onbekende) dader(s). De gemeente zal er ook op toe zien dat de situatie hersteld wordt.

Met de HV De Karper hadden we inmiddels een paar goede gesprekken gevoerd en al pratende kwamen we tot de conclusie dat beide partijen eigenlijk geen goed beeld hadden waar de erfgrens tussen onze percelen (opgemeten en vastgesteld in de 19^e eeuw !) precies liep.

De HV heeft het **Kadaster** opdracht gegeven om een aantal oude meetpunten op te zoeken zodat de erfgrens voor beide partijen weer duidelijk zou worden. Die klus heeft het kadaster inmiddels uitgevoerd. De oude meetpunten zijn teruggevonden en we hebben op een aantal punten gezamenlijk een paar nieuwe grenspalen geplaatst. De kosten voor het opmeten zijn door de HV gedragen, waarvoor we hen zeer erkentelijk zijn. Zo hou je aan een vervelend akkefietje toch weer een goede buur over.

Op de laatste pagina nog een paar waarnemingen

Tot slot nog een paar veld waarnemingen

Gewone pantserjuffer

Wespspin met prooi

Heksenboter

Hongerige vrijwilliger

Pittig klusje met de zeis !

**Werkploeg D'N Leeg'n Könningstool Zieuwent
Opladen en afvoeren maaisel**

Met vriendelijke groet,
Het bestuur:

José Lamain, Leo Molenbroek, André Welmerink, Huub te Welscher, Henk Graven